

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE SALUT I CONSUM

7035

Resolució de la consellera de Salut i Consum de 30 de juliol de 2020 per la qual es modifiquen mesures concretes del Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionalada per la COVID-19, una vegada superada la fase 3 del Pla per a la Transició cap a una Nova Normalitat, aprovat per Acord del Consell de Govern de les Illes Balears de 19 de juny de 2020

Fets

1. Mitjançant el Decret 5/2020, de 18 de juny, de la presidenta de les Illes Balears, es declarà superada, en el territori de les Illes Balears, la fase 3 del Pla per a la Transició cap a una Nova Normalitat, declaració que sorgia efectes a partir del dia 21 del mateix mes.
2. Aquell mateix dia i en aplicació del que disposava l'article 2 del Reial decret 55/2020, de 5 de juny, pel qual es prorrogava l'estat d'alarma declarat pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, restà sense efectes l'estat d'alarma declarat a tot l'Estat.
3. El Consell de Govern, per acord adoptat en la sessió de 19 de juny de 2020, va aprovar el Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionalada per la COVID-19, una vegada superada la fase 3 del Pla per a la Transició cap a una Nova Normalitat, mesures que han de vigir fins que el Govern central, de manera motivada, declari la finalització de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, sense perjudici que es puguin modificar si varien les circumstàncies que les motiven, o revocar si desapareixen.
4. El mateix Acord, en el punt tercer, habilita la consellera de Salut i Consum perquè, mitjançant una resolució motivada, pugui modificar, adaptar o actualitzar les mesures excepcionals que conté l'annex 1 de l'Acord, amb la consulta prèvia, si escau, al Comitè Autònic de Gestió de Malalties Infeccioses de les Illes Balears, adscrit a la mateixa Conselleria.
5. L'annex 1 de l'Acord esmentat inclou un seguit exhaustiu de mesures de prevenció per evitar el contagi de la COVID-19 entre els ciutadans de les Illes Balears i, en el cas que dissortadament es produeixi el contagi, poder disposar d'unes possibilitats més grans de traçar aquests contagis i controlar els rebrots de la malaltia.
6. Amb data 13 de juliol de 2020, la consellera de Salut i Consum va dictar una resolució motivada per la qual es modifica el Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionalada per la COVID-19, una vegada superada la fase 3 del Pla per a la Transició cap a una Nova Normalitat. En aquesta resolució es determina l'ús obligatori de mascareta a la via pública o en espais a l'aire lliure, així com també en espais tancats d'ús públic o a les zones d'atenció al públic d'edificis, tant de titularitat pública com privada, quan es pugui concórrer en el mateix espai amb altres persones no convivents. Així mateix, la mateixa resolució disposa que l'ús de mascareta no és exigible en els supòsits de força major o situació de necessitat, o quan per la mateixa naturalesa de les activitats l'ús de la mascareta hi sigui incompatible d'acord amb les indicacions de les autoritats sanitàries.
7. Si bé aquestes mesures a hores d'ara es mostren efectives per controlar i contenir l'expansió de la COVID-19 a les Illes, hi ha evidències que els nous focus de contagi tenen molt a veure amb reunions socials —amb aglomeració de subjectes sense relació entre si—, en què la combinació de les ganes de diversió i begudes alcohòliques fa il·lusòria qualsevol observança de les mesures bàsiques de seguretat i contenció de la COVID-19. Així mateix, en les reunions familiars i socials ha quedat acreditat que la relaxació personal i de les formes, derivada de la confiança i l'afecte, esdevé un aliat silent i insospitat dels contagis de la malaltia, justament en l'àmbit on hom més vol evitar-los.
8. També determinades celebracions socials de base religiosa comparteixen característiques semblants a aquests esdeveniments que s'han descrit i és necessari establir mesures de contenció per evitar la transmissió de la malaltia.

Fonaments de dret

1. L'article 43.2 de la Constitució espanyola de 1978 estableix que és competència dels poders públics tutelar la salut pública a través de les mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris, i indica que la llei ha d'establir els drets i deures de tothom sobre aquest tema.

2. La competència en matèria sanitària s'atribueix a la comunitat autònoma de les Illes Balears, en virtut del que disposen l'article 30.48 i 31.4 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

3. De conformitat amb el que estableix l'article 2.7.b) del Decret 21/2019, de 2 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Direcció General de Salut Pública i Participació de la Conselleria de Salut i Consum exerceix, entre d'altres, les competències en l'àmbit material de la vigilància epidemiològica, anàlisi i avaluació de l'estat de salut de la població i de les malalties; prevenció de les malalties i, en concret, l'adopció de les mesures en matèria de protecció de la salut pública que estableix la Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública.

4. L'article 10 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, pel que fa a l'avocació de competències.

5. El punt tercer de l'Acord del Consell de Govern de les Illes Balears de 19 de juny de 2020 (BOIB núm. 112, de 20-06-2020) pel qual s'aprova el Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionalada per la COVID-19, disposa que s'habilita la consellera de Salut i Consum perquè, mitjançant una resolució motivada, pugui modificar, adaptar o actualitzar les mesures excepcionals que conté l'annex 1, amb la consulta prèvia, si escau, al Comitè Autòmic de Gestió de Malalties Infeccioses de les Illes Balears de la Conselleria de Salut i Consum.

6. L'article 2 de la Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública, estableix que les autoritats sanitàries competents poden adoptar mesures de reconeixement, tractament, hospitalització o control quan s'apreciïn indicis racionals que permetin suposar l'existència de perill per a la salut de la població a causa de la situació sanitària concreta d'una persona o grup de persones, o per les condicions sanitàries en què es du a terme una activitat.

7. Així mateix, l'article 3 d'aquesta Llei orgànica disposa que, amb la finalitat de controlar les malalties transmissibles, l'autoritat sanitària, a més de dur a terme les accions preventives generals, pot adoptar les mesures oportunes per al control dels malalts, de les persones que hi estiguin en contacte o que hi hagin estat i del medi ambient immediat, així com les que es considerin necessàries en cas de risc de caràcter transmissible.

8. L'apartat primer de l'article 26 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, disposa que en cas que hi hagi o se sospiti raonablement l'existència d'un risc imminent i extraordinari per a la salut, les autoritats sanitàries han d'adoptar les mesures preventives que estimin pertinents, com ara la intervenció de mitjans materials i personals, i totes les que es considerin sanitàriament justificades. En el punt segon disposa que la durada de les mesures a què fa referència l'apartat anterior, que s'han de fixar per a cada cas, sense perjudici de les pròrrogues successives acordades per resolucions motivades, no ha d'excedir del que exigeixi la situació de risc imminent i extraordinari que les justifica.

9. L'article 51 de la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears, estableix que l'administració sanitària, en l'exercici de les seves competències, ha d'adoptar les mesures adequades d'intervenció provisionals davant situacions de risc per a la salut col·lectiva. Les mesures i actuacions que s'ordenin amb caràcter obligatori i d'urgència o necessitat s'han d'adaptar als criteris expressats en la Llei orgànica 3/1986.

10. L'article 49.2 de la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública de les Illes Balears, disposa que quan hi hagi o se sospiti raonablement l'existència d'un risc imminent i extraordinari per a la salut de la població, com a conseqüència d'una situació sanitària concreta d'una persona o d'un grup de persones, es pot ordenar l'adopció de mesures preventives generals i d'intervenció, entre les quals s'inclouen les de reconeixement, tractament, hospitalització o control individual sobre la persona o el grup de persones, mitjançant una resolució motivada, pel temps necessari per a la desaparició del risc. L'adopció de mesures que impliquin privació o restricció de la llibertat o d'un altre dret fonamental està subjecta al que disposen la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, i la Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, sobre mesures especials en matèria de salut pública.

11. L'article 8.6 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa, estableix que, així mateix, correspon als jutjats contenciosos administratius l'autorització o ratificació judicial de les mesures que les autoritats sanitàries considerin urgents i necessàries per a la salut pública i impliquin privació o restricció de la llibertat o d'un altre dret fonamental.

12. La resolució de la consellera de Salut i Consum de 13 de juliol de 2020 per la qual es modifiquen mesures concretes del Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionalada per la COVID-19, una vegada superada la fase 3 del Pla per a la Transició cap a una Nova Normalitat, va introduir un nou punt 1 a l'apartat II de l'annex 1 de l'Acord del Consell de Govern de les Illes Balears de 19 de juny de 2020, pel qual s'establia un aforament màxim per a les reunions familiars i socials de 30 persones en espais tancats i de 70 en espais a l'aire lliure.

D'acord amb els informes que fonamenten aquesta resolució i que destaquen que un nombre important de contagis nous es produeixen justament en l'àmbit d'aquest tipus de trobades, és necessari reduir el nombre màxim de persones assistents a aquestes reunions.

13. D'altra banda, també és necessari incloure dins l'abast d'aquestes restriccions i prohibicions uns esdeveniments, com ara les botellades, que per la seva etiologia difícilment es podien incloure en cap dels supòsits de prohibicions o restriccions de la llibertat de reunió que es derivaven de l'Acord de 19 de juny de 2020 i de les modificacions successives, ja que tenen una base espontània i/o sovint escassament organitzada i que provoquen grans concentracions o aglomeracions en espais a l'aire lliure o en la via pública de persones que tenen una relació limitada entre si però que s'acaben interrelacionant per l'efecte de la ingesta generalitzada de begudes alcohòliques. En aquestes situacions d'interrelació se sol produir una inobservança de les normes bàsiques de seguretat i prevenció del contagi de la COVID-19.

14. Així mateix, determinades festivitats o celebracions de base religiosa presenten bastants punts en comú amb les reunions familiars i socials que s'esmenten en els fonaments anteriors, malgrat que no es duguin necessàriament a terme en els domicilis dels creients, sinó en els temples o centres de culte, i que cal sotmetre a les mateixes limitacions.

15. Totes aquestes limitacions o modalitzacions de restriccions precedents —que en cap cas no arriben a comportar la suspensió dels drets fonamentals ni una restricció generalitzada— són possibles de manera proporcionada a la preservació necessària de la salut del conjunt dels ciutadans i circumscrites a determinats sectors d'activitat, àrees geogràfiques limitades, activitats que propicien un risc especial de contagi, etc., atès que l'exercici de qualsevol dret fonamental no es pot entendre il·limitat, en primer lloc perquè la mateixa Constitució, en l'article 10.1, ja preveu un límit general dels drets fonamentals en el respecte a l'exercici dels drets per part de les altres persones, però també per la possible limitació que sigui necessària i proporcionada per a la protecció dels altres drets i béns constitucionalment protegits. Així ho ha reconegut de manera constant la doctrina establerta pel Tribunal Constitucional des de les seves primeres sentències (STC 11/1981, 2/1982 i 91/1983).

En la recent Interlocutòria 40/2020, de 30 d'abril, el Tribunal Constitucional va avalar la limitació del dret fonamental de manifestació en un cas concret, basant-se en raons estrictament sanitàries i, entre altres consideracions, va exposar el següent:

En el estado actual de la investigación científica, cuyos avances son cambiantes con la evolución de los días, incluso de las horas, no es posible tener ninguna certeza sobre las formas de contagio, ni sobre el impacto real de la propagación del virus, así como no existen certezas científicas sobre las consecuencias a medio y largo plazo para la salud de las personas que se han visto afectadas en mayor o menor medida por este virus. Ante esta incertidumbre tan acentuada y difícil de calibrar desde parámetros jurídicos que acostumbra a basarse en la seguridad jurídica que recoge el art. 9.3 de la Constitución, las medidas de distanciamiento social, confinamiento domiciliario y limitación extrema de los contactos y actividades grupales, son las únicas que se han adverdado eficaces para limitar los efectos de una pandemia de dimensiones desconocidas hasta la fecha. (...) nos encontramos en un escenario en que los límites al ejercicio de los derechos, que indudablemente se dan, se imponen por la necesidad de evitar que un ejercicio extralimitado del derecho pueda entrar en colisión con otros valores constitucionales (STC 42/2000, de 14 de febrero, FJ 2). En este caso los valores de la vida, la salud y la defensa de un sistema de asistencia sanitaria cuyos limitados recursos es necesario garantizar adecuadamente.

En qualsevol cas, però, l'adopció de mesures que impliquen privació o restricció de la llibertat o d'un altre dret fonamental està subjecta al que disposen la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, i la Llei orgànica 3/1986, de 14 d'abril, sobre mesures especials en matèria de salut pública.

Per tot això, dicta la següent

RESOLUCIÓ

1. Modificar el punt 1 de l'apartat II de l'annex 1 de l'Acord del Consell de Govern de les Illes Balears de 19 de juny de 2020 pel qual s'aprova el Pla de Mesures Excepcionals de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionalada per la COVID-19, una vegada superada la fase 3 del Pla per a la Transició cap a una Nova Normalitat, el qual passa a tenir la redacció següent:

1. Aforament de reunions familiars i socials

Les activitats o esdeveniments de caràcter familiar o social que es duguin a terme a la via pública, espais d'ús públic o espais privats no inclosos en altres apartats d'aquest Pla es limiten a grups d'un màxim de trenta persones en espais a l'aire lliure i de quinze persones en espais tancats, excepte en el cas de persones convivents, en què no s'aplica aquesta limitació. Durant aquests tipus d'activitats s'ha de respectar la distància mínima de seguretat interpersonal entre els no convivents.

Es consideren incloses dins la prohibició anterior les celebracions festives de base o caràcter religiós que impliquin la realització de festes, àpats o actes similars, malgrat que aquests actes no es duguin a terme en el domicili dels celebrants sinó en els centres de culte. No s'inclouen dins aquestes restriccions les celebracions, activitats o esdeveniments que es regulen de manera específica en altres apartats d'aquest Pla de Mesures.

Sense perjudici de les prohibicions específiques que, si escau, recullen les ordenances municipals corresponents, es prohibeixen les reunions socials conegudes popularment com a botellades en totes les vies i espais públics, tant si són carrers com parcs, places o aparcaments, o en general a l'aire lliure.

2. Instar l'Advocacia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a presentar aquesta resolució davant l'òrgan judicial competent a l'efecte que estableix el segon paràgraf de l'article 8.6 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa.
3. Notificar aquesta resolució a la Delegació del Govern a les Illes Balears, als consells insulars i als ajuntaments de les Illes Balears, a fi d'establir els controls i les mesures pertinents per garantir-ne l'efectivitat.
4. Publicar aquesta resolució en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Interposició de recursos

Contra aquesta Resolució, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar un recurs potestatiu de reposició davant el mateix òrgan que la dicta, en el termini d'un mes comptador des que es publiqui, d'acord amb el que disposen els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, o, alternativament, un recurs contenciós administratiu davant la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, en el termini de dos mesos comptadors des que es publiqui, d'acord amb el que disposen els articles 10 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Palma, 30 de juliol de 2020

La consellera de Salut i Consum

Patricia Gómez Picard

